

ประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมไฟฟ้าในประเทศไทย

สุวรรณ กสิกรรม

คุณูปการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาไทยศึกษา

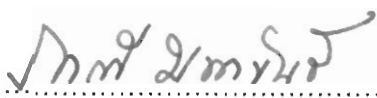
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

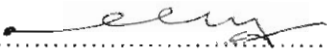
กรกฎาคม 2557

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์และคณะกรรมการสอบคุณิพนธ์ ได้พิจารณา
คุณิพนธ์ของ สุวรรณ กสิกรรม ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาไทยศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ของ
มหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมคุณิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ภารดี มหาจันทร์)

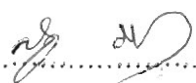

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ภารดี พันธุภากร)

คณะกรรมการสอบคุณิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. อารมย์ เพชรชื่น)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ภารดี มหาจันทร์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ภารดี พันธุภากร)

..... กรรมการ
(ดร. สุกุล อันมา)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์อนุมัติให้คุณิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาไทยศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
(ดร. บุญรอด บุญเกิด)
(วันที่ 9... เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2557...)

กิตติกรรมประกาศ

คุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ภารดี มหพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.อารมณ เพชรชื่น ประธานควบคุม คุษฎีนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ภารดี พันธภากร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ ดร.สกุล อันมา และ อาจารย์ ดร.วันชัย แก้วไทรสุน์ กรรมการควบคุมคุษฎีนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและชี้แจงแนวทาง การทำคุษฎีนิพนธ์ที่ถูกต้อง และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องของคุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้ด้วยความเอาใจใส่ เป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาไทยศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางด้านวิชาการต่าง ๆ และให้คำปรึกษา ด้วยดีตลอดมาจนสำเร็จการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ธวัช ปุณโณทก (ผู้ล่วงลับ) ที่ให้ความเมตตาชี้แนะ แนวทางในการเรียนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา ผู้วิจัยซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ Ven. Gyanpal, Ven. Prajanasiri แห่ง Namphakey Monastery และขอขอบคุณ Mr. Ngipeton Gogain, Mr. Ai Lot Hailowng, Mr. Ai Cheng Hun Weingken, Mr. Ngi Kya Weingken, Mr. Ngi Yot Weingken, Mr. Paim Thee Gohain, Ms. Am Saeu Weingken, Ms. Am Lo Gohain, Ms. Am Chon Gohain, Ms. Am Ken Gohain, Ms. Ok Son Weingken รวมทั้งชาวไทพำเกที่บ้านน้ำพำเก ที่ให้การดูแลผู้วิจัยในระหว่างการทำวิจัยฉบับนี้ เป็นอย่างดี และขอขอบคุณ Dr. Puspa Gogoi, Ms. Yikham Gogoi, Chao Madhujya Rajkonwar, Chao Dabjit Gogoi และชาวเมืองฮัสสัมทุกท่าน ที่ให้ความกรุณาช่วยเหลือผู้วิจัยในระหว่าง การเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ ในรัฐฮัสสัม

คุณค่าและประโยชน์จากคุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบเป็นเครื่องบูชาบุญพาวรี ผู้ที่ทำให้ ชีวิต ความรักและความอบอุ่น ตลอดจนบูรพาจารย์ทุกท่านรวมทั้งกัลยาณมิตรที่ไม่ได้เอ่ยนาม ที่ช่วยสร้างพื้นฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัยได้ประสบความสำเร็จในการจัดทำคุษฎีนิพนธ์ในครั้งนี้

หากคุษฎีนิพนธ์นี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอรับความผิดพลาดนี้แต่เพียงผู้เดียว และขอน้อมรับการแสดงความคิดเห็นจากทุกท่านด้วยความยินดีเป็นอย่างยิ่ง

สุวรรณา กสิกรรม

52810098: สาขาวิชา: ไทยศึกษา; ปร.ด. (ไทยศึกษา)

คำสำคัญ: ไทพ่าเก/ รัฐอัสสัม/ อินเดีย/ ประวัติศาสตร์สังคม/ วัฒนธรรม

สุวรรณา กสิกรรม : ประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมไทพ่าเกในรัฐอัสสัม ประเทศอินเดีย (SOCIAL HISTORY AND CULTURE OF THE TAI PHAKE OF ASSAM, INDIA)

คณะกรรมการควบคุมคุญนิพนธ์: ภรดี มหาจันทร์, กศ.ม., ภรดี พันธุภากร, ศศ.ม., 209 หน้า.

พ.ศ. 2557.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรม บทบาทสถานภาพและการดำรงอยู่ของชาวไทพ่าเกในรัฐอัสสัม ประเทศอินเดีย มีขอบเขตการศึกษาด้านพื้นที่ที่หมู่บ้านน้ำพ่าเก แขวงนาฮาเกาเทีย เขตดิบรุการ์ห์ รัฐอัสสัม ประเทศอินเดีย โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสังเกตและการสัมภาษณ์

ผลการศึกษาพบว่าชาติพันธุ์ไทพ่าเกเป็นกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกับชาติพันธุ์ไทใหญ่ที่อาศัยตั้งถิ่นฐานกระจายอยู่ทั่วไปตั้งแต่บริเวณตอนเหนือของประเทศพม่า ตะวันตกเฉียงใต้ของจีน ภาคเหนือของไทยและลาว การตั้งถิ่นฐานจะอาศัยอยู่ตามพื้นที่ราบลุ่มริมแม่น้ำและตามหุบเขา ชาวไทพ่าเกอพยพเข้ามายังรัฐอัสสัมใน พ.ศ. 2319 โดยเดินทางข้ามภูเขาปัดโกซึ่งเป็นพรมแดนกันระหว่างพม่าตอนเหนือและอินเดียฝั่งตะวันออกเฉียงเหนือ

ชาวไทพ่าเกปกครองชุมชนด้วยระบบ “พัน” สืบเชื้อสายการปกครองจากคนในตระกูลเดียวกัน ลักษณะสังคมและวัฒนธรรมเป็นแบบดั้งเดิมและเรียบง่าย ปอย หรือประเพณีทางศาสนาในรอบปีมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของชาวไทพ่าเก ความเชื่อในประเพณีการเกิด ประเพณีการตาย มีบางส่วนที่คล้ายคลึงกับประเพณีดั้งเดิมของไทย

บทบาท สถานภาพและการดำรงอยู่ของไทพ่าเกที่ทำให้วัฒนธรรมไทพ่าเกมีลักษณะไทดั้งเดิมพิจารณาได้จากปอย ซึ่งชาวไทพ่าเกให้ความสำคัญกับการจัดประเพณีทางศาสนาเพื่อแสดงความมีพลังและความเข้มแข็งของชุมชน รูปแบบการจัดประเพณีไม่เปลี่ยนแปลงแต่มีการปรับเปลี่ยนน้อยในเรื่องของวัตถุดิบในการจัดการ บทบาทของผู้หญิงไทพ่าเกผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จของผู้ชาย บทบาทสำคัญในฐานะแม่ที่มีความสำคัญทางพุทธศาสนาและในการดำรงชีวิตปัจจุบัน และข้าวไท สัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม ซึ่งชาวไทพ่าเกใช้ “กระบวนการเรียกขานข้าว” เพื่อแสดงความมีตัวตนอย่างชัดเจน

52810098: MAJOR: THAI STUDY; Ph.D. (THAI STUDY)

KEYWORDS: TAI PHAKE/ ASSAM/ INDIA/ SOCIAL HISTORY/ CULTURE

SUWANNA KASIKUM : SOCIAL HISTORY AND CULTURE OF THE TAI PHAKE OF ASSAM, INDIA. ADVISORY COMMITTEE: PARADEE MAHAKHAN, M.Ed., PORADEE PUNTHUPAKORN, M.A., 209 P. 2014.

The objectives of this research were to study social history, culture, roles, status and existence of the Tai Phake of Assam, India. The area of the study was Namphake Village, Naharkatia sub-district, Dibrugarh district, Assam, India. The methodology consisted of qualitative research and data collection from relevant documents. The methods being participant and non-participant observation and interview.

The research found that the Tai Phake of Assam are Tai same as Tai Yai who settlements in the flat lowland river and the valley varied on the North of Myanmar, South West of China and North part of Laos and Thailand. The Tai Phake migrated to Assam in 1776 by crossing Patkai range where are border between North part of Myanmar and North East of India.

The administrative unit of Tai Phake community is "Phan" (lineage) system. Social and cultural characteristics are traditional and simple. Religious traditions during the year are important for Tai Phake's living life. The beliefs in the tradition of death and birth are similar to traditional of Thai in some parts.

The roles, status and existence of the Tai Phake of Assam have showed tradition Tai characteristics. These considerate from "Poi" (festival holding), Tai Phake focused all year arrangement to encourage power and community strengths. Moreover, pattern for arrangements not much change but, some has adjust in material using. The women role is also factor for the consideration, they have important role for human success and renew of next generation. Whereas Tai rice is the cultural symbol, the Tai Phake has system "Rice Cited" to indicate the attribute of cultural traits of them.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามในการวิจัย.....	9
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	12
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
วิธีดำเนินการวิจัย.....	34
2 ภูมิสังคมและวัฒนธรรมของรัฐอัสสัมและบ้านน้ำพาด.....	39
ลักษณะทางกายภาพของรัฐอัสสัม.....	39
ลักษณะทางกายภาพของบ้านน้ำพาด.....	41
ประชากรและอาชีพ.....	44
3 การตั้งถิ่นฐานและพัฒนากทางประวัติศาสตร์ของไทพาดในรัฐอัสสัม.....	51
พัฒนากทางประวัติศาสตร์ของรัฐอัสสัม.....	53
การตั้งถิ่นฐานและพัฒนากทางประวัติศาสตร์ของไทพาด.....	60
4 สังคมและวัฒนธรรมไทพาดในรัฐอัสสัม.....	80
ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม.....	80
ความเชื่อ ศาสนาและประเพณี.....	114

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 บทบาท สถานภาพและการดำรงอยู่ของไฟฟ้าเก.....	136
ปอย ประเพณีเพื่อการดำรงอยู่ของอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์.....	137
บทบาทและสถานภาพหญิงไฟฟ้าเกในการดำรงอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์.....	143
ข้าวไท สัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมในการดำรงอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์.....	149
6 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	153
สรุปผลการวิจัย	153
ข้อเสนอแนะ	163
บรรณานุกรม.....	165
ภาคผนวก.....	170
ภาคผนวก ก	171
ภาคผนวก ข.....	183
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	209

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1 ราคาข้าวเปลือกและข้าวสาร	49
4-1 ระบบเสียงวรรณยุกต์.....	93
4-2 พยัญชนะและสระไฟฟ้าเก.....	94
4-3 มาตราสะกด	95
4-4 ตัวอย่างภาษาไฟฟ้าเก.....	96
4-5 การตั้งชื่อชายหญิงตามลำดับการเกิด.....	128
4-6 สัตว์มงคลประจำตัวลูกชายไฟฟ้าเก.....	129
4-7 ดาวประจำวันเกิดของลูกชายและลูกสาวไฟฟ้าเก.....	129
4-8 การดูวันเกิดคู่ครอง.....	133
ก-1 วันคู่เหมือน.....	172
ก-2 วันคู่ต่าง.....	172
ก-3 วันที่ไม่เหมาะที่จะทำกิจการใด ๆ อาจมีเหตุการณ์ไม่ดีเกิดขึ้นได้.....	173
ก-4 ปีนักษัตรของไฟฟ้าเก.....	173

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1-1 แผนที่แสดงเส้นทางอพยพของชาวไทยและไทพำเก	38
2-1 แผนที่แสดงชื่อเมืองในรัฐอัสสัม	40
2-2 แผนที่ชุมชนบ้านน้ำพำเก	42
2-3 โรงสีข้าวของชาวอัสสัมที่อยู่ระหว่างทางเข้าหมู่บ้าน	50
3-1 ชาวไทพำเกรอรับพระไทคำดีที่ริมน้ำหก	69
3-2 พระพุทธรูป 2 องค์ที่ห่มจีวรชาวไทพำเกได้นำมาด้วยจากเมืองเมา	70
3-3 ตัวอักษรที่บันทึกในลูกเรือขุน	78
3-4 แผนภูมิแสดงการปกครองด้วยระบบเจ้าฟ้าของชาวไทพำเก	79
4-1 แผนภูมิแสดงระบบ “พัน” ของชาวไทพำเกที่หมู่บ้านน้ำพำเกในปัจจุบัน	82
4-2 ผู้หญิงไทพำเกกับนั่งวาดสีข้าว	86
4-3 การแต่งกายผู้ชายไทพำเกในอดีต	87
4-4 ผู้หญิงไทพำเกในอดีตเมื่อ พ.ศ. 2484 รอสรงน้ำพระในปอยสังแก่น	87
4-5 เครื่องประดับของหญิงไทพำเกในอดีต	88
4-6 การแต่งกายของชาวไทพำเกในปัจจุบัน	89
4-7 อาหารของชาวไทพำเก	91
4-8 แผนภูมิแสดงการจัดกลุ่มภาษาของภาษาไทพำเก	92
4-9 ส่วนต่าง ๆ ของเรือนไทพำเก	104
4-10 เตาสำหรับประกอบอาหาร	104
4-11 เรือนดั้งเดิมแบบตัว I-แนวตั้ง	105
4-12 เรือนดั้งเดิมแบบตัว I-แนวนอน	106
4-13 เรือนดั้งเดิมแบบตัว L	106
4-14 พระพุทธรูปภายในวิหาร	107
4-15 บริเวณส่วนหน้าของวัด เจ็ดติหรือเจดีย์ มีเสาแขวนธงอยู่	108
4-16 ม่านด้าย	108
4-17 ธรรมมุยกะถิง	109
4-18 จองพร้าวและฮางเฮอ	109
4-19 มูจะลินกาหรือนามูจลินท์	110

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4-20 เสาของพระเจ้าอโศกในอดีตและปัจจุบัน	111
4-21 ธรรมเจดีย์	111
4-22 ครีว	112
4-23 เรือนรับรองแขก	112
4-24 เรือนรับรองสำหรับพระสงฆ์	113
4-25 แผนที่แสดงส่วนต่าง ๆ ภายในบริเวณวัดน้ำพาด	113
4-26 ปอยไม้ก่อสุมไฟ	116
4-27 เจดีย์ทราย	117
4-28 พิธีสงกรานต์ในวันสุดท้ายพระและชาวบ้านช่วยกันนำพระพุทธรูปไปไว้บนวิหาร	118
4-29 ธงที่ปักไว้ในปอยเนินหก	119
4-30 ปอยจาเล	120
4-31 ปอยโมเหง	121
4-32 ปอยออกวา	122
4-33 ซางทองในอดีต	123
4-34 ซางทองในปัจจุบัน	124
4-35 การฟ้อนรำในงานปีใหม่	126
4-36 พิธีเอาลงนุโน	128
4-37 พ่อแม่เจ้าสาวรับและเปิดห่อปลาสาม	132
4-38 แม่ฝ่ายชายผูกไหมฝ่ายหญิง	132
4-39 ธงที่ปักไว้ด้านหน้าแม่น้ำเมื่อมีคนตาย	135
5-1 ปอยออกวาในอดีต	142
5-2 ปอยออกวาในปัจจุบัน	143
5-3 ความงดงามของหญิงไทพาด	146
5-4 บทบาทความเป็นแม่ของหญิงไทพาด	147
5-5 ยะซี บทบาทในทางธรรมและทางโลก	149
ก-1 ต้นฉบับจากจารึกหลักเครื่องมือ (ซ้าย-ขวา) (1)	174
ก-2 ต้นฉบับจากจารึกหลักเครื่องมือ (ซ้าย-ขวา) (2)	175

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
ก-3 ต้นฉบับจากจารึกหลักเครื่องมือ (ซ้าย-ขวา) (3).....	176
ก-4 ต้นฉบับจากจารึกหลักเครื่องมือ (ซ้าย-ขวา) (4).....	177
ก-5 ต้นฉบับจากจารึกหลักเครื่องมือ (ซ้าย-ขวา) (5).....	178
ก-6 แผ่นพับประชาสัมพันธ์ โครงการบ้าน “ฮับแขก” และท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ (1).....	179
ก-7 แผ่นพับประชาสัมพันธ์ โครงการบ้าน “ฮับแขก” และท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ (2).....	180
ก-8 แผ่นพับประชาสัมพันธ์ โครงการบ้าน “ฮับแขก” และท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ (3).....	181
ก-9 บัตรเชิญ “ปอยปีใหม่” 2557 ที่บ้านพะเนง	182
ข-1 ทางเข้าหมู่บ้านน้ำพาด เขตนาสาทีย แขวงดิบุรกาห์ รัฐอัสสัม	184
ข-2 ชุมประศูดน้ำพาด เขตนาสาทีย แขวงดิบุรกาห์ รัฐอัสสัม	184
ข-3 Venerable Gyanpal Mahathero เจ้าอาวาสวัดน้ำพาด	185
ข-4 ผู้รู้ชาวไทพาด คนซ้ายมือคือ Ai Cheng Hun Weingken เจ้าม่าน คนปัจจุบัน	185
ข-5 หญิงสาวไทพาด	186
ข-6 ผู้ชายไทพาดเตรียมงานบุญ	186
ข-7 หญิงสาวไทพาดเตรียมข้าวของไปทำบุญที่วัด	187
ข-8 หญิงสาวไทพาดถือ “น้ำเต้า” หรือคนโทใส่น้ำ	187
ข-9 ครอบครัวของผู้มีฐานะไทพาด (1).....	188
ข-10 หนุ่มสาวไทพาดและเพื่อนต่างกลุ่ม	188
ข-11 หญิงไทพาดที่แต่งงานแล้ว สังเกตได้จากนั้งวาด	189
ข-12 ผู้ชายไทพาดพายเรือที่น้ำหก	189
ข-13 ครอบครัวของผู้มีฐานะไทพาด (2).....	190
ข-14 ครอบครัวของผู้มีฐานะไทพาด (3).....	190
ข-15 เจ้าชาย ที่วัดน้ำพาดในอดีต	191
ข-16 Ai Cheng Hun เจ้าม่านคนปัจจุบัน ถ่ายเมื่ออายุประมาณ 30 ปี	191
ข-17 หญิงไทพาดที่มีการศึกษาสูง	192
ข-18 หญิงสาวไทพาดที่ซึ่งปอย	192
ข-19 ผู้ชายไทพาดถือกลองในงานประเพณี	193
ข-20 ชาวบ้านและขบวนแห่ในงานประเพณี	193

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
ข-21 ชาวบ้านและงานประเพณีที่ซึ่งปอย.....	194
ข-22 ชาวบ้านที่ด้านหน้าวัดน้ำพาด 194	194
ข-23 ชุดเจ้าบ่าวและเจ้าสาว 195	195
ข-24 ย่าเฒ่าผู้หนึ่งวาดให้เจ้าสาวในพิธีแต่งงาน..... 195	195
ข-25 ย่าเฒ่าผูกไหมให้เจ้าบ่าว..... 196	196
ข-26 เจ้าบ่าวเจ้าสาวในพิธีแต่งงาน 196	196
ข-27 หญิงไทพาด แยกลูกชายไว้ด้านหลัง 197	197
ข-28 ปอยสังข์แก่น 14-16 เมษายน 2556 ที่หมู่บ้านน้ำพาด..... 197	197
ข-29 วันที่ 14-17 เมษายน 2556 ตอนเช้าชาวบ้านมาทำบุญที่วัด หลังจากนั้นจึงสร้างพระ และพุทธสถานภายในวัด 198	198
ข-30 วันที่ 14-17 เมษายน ชาวบ้านสร้างพระสงฆ์..... 198	198
ข-31 สร้างน้ำพระค่านอก 199	199
ข-32 พระสงฆ์สวดมนต์ที่ จอมพร้าว เตรียมนำพระพุทธรูปกลับไปประดิษฐานที่วัด..... 199	199
ข-33 วันที่ 16 ชาวบ้านช่วยกันนำพระพุทธรูปกลับมาประดิษฐานที่วัด..... 200	200
ข-34 ชาวบ้านช่วยกันทำข้าวโป่งสำหรับประเพณีสงกรานต์ ทำจาก ข้าวดอกผสมน้ำอ้อย..... 200	200
ข-35 การทำเจดีย์ไม้ไผ่ในประเพณีสงกรานต์..... 201	201
ข-36 โรงเรียนอนุบาลในหมู่บ้าน..... 201	201
ข-37 โรงเรียนมัธยม (Tai Phakey High & M.P. School)..... 202	202
ข-38 โรงเรียนประถม (Nam Phakey M.E. School)..... 202	202
ข-39 “ฮับแขก” เตรียมไว้สำหรับนักท่องเที่ยว..... 203	203
ข-40 ซึ่งปอย หรือ ศาลาประชาคม..... 203	203
ข-41 Medical Center 204	204
ข-42 เรือของชาวไทพาด..... 204	204
ข-43 เครื่องดนตรีที่ใช้ในงานประเพณีต่าง ๆ..... 205	205
ข-44 เครื่องมือในการทำเกษตร 205	205
ข-45 มีดพร้าสำหรับเข้าป่า..... 206	206
ข-46 อุปกรณ์ประเภทจักสาน 206	206

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
ข-47 พระผู้ใหญ่อสอนวิธีห่มจีวรแก่เณรน้อย ในปอยคำซาง.....	207
ข-48 ย่าเฒ่าหน้าคอกไม้และสิม (เทียน) มาไหว้เจดีย์ในวันพระ.....	207
ข-49 การแสดงฟ้อนกาพาน.....	208
ข-50 หญิงสาวไทพม่ากับชุดฟ้อนกาพาน.....	208

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University